

HETI SZEMLE.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI HETILAP.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egy évre — — — — — 3 frt — kr.
Félévre — — — — — 1 frt 50 kr.
Negyedévre — — — — — frt 75 kr.
Tanítóknak és kézműiparosoknak egy évre 2 frt

Felolós szerkesztő:

BÁTHORY ENDRE.

Főmunkatársak:

Dr. WOLKENBERG ALAJÓS és LENGYEL JÓZSEF

A lap kiadója: A „PÁZMÁNY-SAJTÓ.”

A szerkesztőséget és kiadóhivatalt illető összes küldemények, pénzek, hirdetések, stb. a „Pázmány-sajtó” czimére küldendők. (Deák-tér 29. sz.)

Hirdetések jutányos árban vétnek fel.

A lap megjelenik minden szerdán.

Urnapján.

Felséges ünnep! Milliók imádása és dicsérő éneke, fejedelmi pompa és az egész világ hódoló alázatossága hirdeti ma azt a végzetlen szeretetet, melyet az Üdvözítő Ur Jézus az Oltáriszentségben letett.

Megkoszorúzzák, virágokat szórnak utaira, körülhordozzák, megmutatják a négy világtájnak, hogy az emberiség, mely Jézus halála által üdvösséget nyert, az Oltáriszentségben jelenlévő Isten dicsőségéből szellemének fényét, szeretetéből szíve nemességét, mély alázatosságából a tekintély iránti tiszteletét merítse.

Igen, mert a társadalmak életének emez alapvető érzéseit őrizni, ha szükség van arra, visszatérni kell ahhoz, amint nincs Jézus nélkül társadalom, úgy annak hite nélkül, hogy az Isten, kiből „élünk, mozgunk és vagyunk,” jelen van az emberek között, nincs vallás, nincsenek egyházak, nincs kötelesség és nemes érzés, oda a tekintély.

Ezért olyan fenséges, a katolikus dogma, mely azt tanítja, hogy jelen van az Isten oltárainkon igazán és lényegileg. Nem az emberek

szívében él csak, de ott van a legméltóságosabb szentségben, hogy a társadalmak üdvét, családok boldogságát őrizze, az embert megszentelje és felmagasztosítsa, hogy a gyengének erősség, a csiüggedésben bátorság, a szenvedésben vigasztalás, mindenkinek mindene legyen. Ennek a hitnek szentel ünnepét Urnapján az anyaszentegyház, tudja, hogy a valóságos jelenléte az Oltáriszentségben biztosítéka örök fennmaradásának és a halhatatlanság jele homlokán. És e hitnek igazsága mellett tesz bizonyosságot az a hódolat és imádás, melyet ma a katolikus világ a „királyok Királyának” meghoz.

Tagadhatják az igazságot, mint Erigena és Berengár, esufolódhatnak az Oltáriszentségbe vetett hit felett, mint a protestantizmus, ám azt a tényt soha meg nem dönthetik, hogy mikor megingott az emberek hite a kenyér és bor színe alatti valóságos jelenlétben, akkor egyszersmind megoldódtak az emberek társadalmi viszonyainak legszentebb kapesai. Nem kell ezen megütdödni! Isten nélkül nincs erény, nincs kötelesség, nincs társadalmi élet; de ki él üdvösebben a társadalmi tevékenység számára, hivebben kötelmeihez, az-e, ki a mindenható, jóságos Istent, a Birót

hiszi, imádja, a maga közelében tudja, vagy a ki, mivel e földön senkitől sem fél, a tulvilág hatalmaságaiban sem hisz? Az, és nem emez!

És mit adtak az embernek esérébe Jézusért? A kenyeret, mely csak emléke lenne Jézusnak, az általa szerzett üdvösségnek. Szegény ember, aki mindig szerető társaságot keres, neki meg kell elégedni egy emlékekkel, melyet elnyel, de meg nem tarthat! És mit adtak az embernek a mélységes hit helyett? A szabad gondolkodást, az egyéni hitet! Szegény ember, kinek hivatása és méltósága az Istennel való egyesülés, ő önmagának lesz ura s hozzá lesz kötve a röghöz, az anyaghoz, melyet felbonthat, elemezhet, de melyben hitetlen lelkével az Istent megtalálni nem fogja.

Ezért: az egyén boldogságáért, a társadalmak üdvéért kell visszaadni a hitet, az Isten szerető közelségének tudatát az embereknek! Ez nem óhaj, de kötelesség! A holnapi ünnep fensége, millió és millió katolikusknak hite, meggyőződése tanít reá.

(*)

TÁRCZA.

A meudoni kastély.

Elbeszélés a francia forradalom idejéből.
Németből fordította *rv.*

(Végo.)

Különös hírek jártak néhány hét óta a Carpeaux apó ivójában. Azt beszélték, hogy a meudoni kastély, mely pusztulásnak indult XVI. Lajos kivégzése után, újra rendezve és átalakítva van. Ezen esodálkoztak az emberek. Hogyne, hiszen semmin sem dolgoztak inkább a köztársaságiak, mint hogy a királyság emlékeit, és ezek közt nem utolsó helyen állott a meudoni kastély, tökéletesen megsemmisítsék? Mondom, ezen a változáson esodálkoztak az emberek, de arra már egyenesen hitetlenül rázták fejüket, hogy a kastély nem lakatlan. A parasztek beszélték, hogy csak a mult éjjel is tárva nyitva látták a kastély kapuját s itt-ott világosságot láttak a termekben. A szatós meg, aki még most sem tett le Annáról,

azt beszélte, hogy két koesit látott érkezni a mult éjjelek egyikén, melyekről nehéz, nagy ládákat szedtek le és czipeltek ismeretlen emberek a kastélyba.

Kamill is hallott egyetmást e hírekből. Nem sokat ügyelt rájuk, amint egyáltalában gondosan őrizte a kiáltványok titkát. Senki sem is vette gyanuba. Hogy ki, mi, honnan került, még Annának sem mondta, pedig vele sokat és szívesen beszélt hetenkint egyszer. Viszonyuk avval édesbedett, hogy a dekadik emléke mindig egy szép szegfü volt Annától, melyet Kamill gondosan ápolt a következő heti találkozásig.

Ma megint örvendő szívvvel sietett Kamill Chatillonba. Sok nép ült már együtt a kertben, Carpeaux apó sürgött-forgott, de eltitkolhatatlan rossz kedvvel. Kamill Anna után nézett, de sehol sem látta. Nyugtalanul telepedett le az egyetlen szabadon hagyott asztalhoz, a szatós mellé. „Polgártárs — kezdé a szatós susogva, de érthetően — hiába nézsz körül. Anna a vértörvényszék hatalmában, van és ha vonakodnék annak kezét elfogadni, ki most bent az ivóban

mézes-mázos szóval és szerelmes versekkel tartja, fejével fizet ő is, az apja is.” Tisztán és hangsúlyozva ejtett ki a szatós minden szót, mintha kedve telt volna abban, mint ejtő Kamillt is, a vetélytársát rettegesbe Anna miatt.

Kamill nem felelt, csak arczának fakó színe mutatta az indulatot, mely keblében dult.

E pillanatban lépett ki az ivóból Vilate Joachim, összecsapozott hajjal, a mámor félreismerhetlen pirjával arczán és tántorogva vezette karján Annát keresztül a vendégsergen egy távoli asztalhoz. Anna felnézett egy pillanatra s rögtön megtalálta tekintetével Kamillt; magasra emelte a piros szegfü, melyet finom kezében tartott. Egyszerre eloszlott a Kamill nyugtalansága. Oda-oda tekintett, ahol Vilate Annával elég szonvedélyesen beszélgetett, de nyugodtan szüresölgette tovább vörös borát, mintha erőt akart volna belőle szívni a közeli küzdelmekre.

Este lett, a vendégek eloszlottak, Vilate is bucsut vett Carpeaux apótól. Annának egy darabig el kelle kísérni udvarlóját;

LEGJOBB MINŐSÉGŰ

TISZTÁN KEZELT
literenkint 34 krtól 40 krig kaphatók az érmelléki és erdélyi borok raktárában a színház átellenében. 56 liter vételénél nagyobb árengedmény.

VALÓDI HEGYI BOROK

Városi közgyűlés.

Junius 14.

A városatyákat a tárgysorozatnak csak egy érdekes pontja hozta ezuttal össze, a többi ugyis ismeretes volt, de ez egy is vihart támasztott volna, ha a nagy melegben a városi tanács javaslatával a közhangulat elől félre nem vonul. Nem volt szerencsése Debreczen város lelkes átiratának, a mint nem is lehetett, hiszen a m. kir. kormány e közgyűlésen előfordult kérelmek közül is egyetlen egyet sem teljesített városunk javára. *Debreczen városa* ugyanis egyhangú lelkesedéssel elhatározta, hogy *m. kir. kormányt a magyar katonai iskolákra vonatkozó törvényjavaslat betérjesztése alkalmából üdvözlí s az ehez hozzájárulásra a törvényhatóságokat felhívja*. A magyar elemnek érvényesítése a hadseregben minden hazafinak régen táplált óhaja, s el kell ismernünk, hogy a magyar tisztképző iskolák felállításáért hálával kell adóznunk, de a magyar kormány csak kötelességét teljesítette akkor, midőn a közóhajnak és a közszükségnek ez ügyben érvényt szerzett; a dicsőség Apponyi Alberté, a nemzeti párt vezéréé, ki hosszú éveken keresztül ez eszméért harcolt, küzdött, s egy pillanatig sem lankadott. Ilyen véleményben volt a közgyűlés minden tagja, a leglelkesebb kormánypárti is, e hangulatnak adtak kifejezést az egyes felszólalók, mint dr. Tanódy Márton, dr. Kelemen Samu és Papp Kálmán. *Tanódy* rámutatott arra, hogy a kormány csak az ezen közgyűlésen történt bejelentések szerint is sem a hadapródiskolát nem hozza Szatmárra, sem az ezrekbe kerülő közutakat nem akarja államiaknak elismerni, sem a nagyváradi postafelügyelőséget nem fogja ide áthelyezni, de még a meglévő mai miserabilis postahelyiséget sincs szándékában kibővíteni. Hogy üdvözljük hát éppen a mai napon? *Kelemen* elismeri a kormány érdemét, de Apponyi dicsőségét is s ezért minket kívánja üdvözölni. *Dr. Farkas Antal* abban a meggyőződésben szólalt fel, hogy ő egyedül koronás ki-

sötét este volt, mire visszakerült. Kamill ott várta a hárs alatt. Mikor egy pillanatra erősen szembe néztek egymással, megértették az elszántságot, mely mindkettőjüknek erőt ezekben a nehéz pillanatokban.

— Ne busulj, Kamill — mondá a leány. Egy hét óta mindennap megjelenik itt ez a szemtelen ember s atyám a gillotintól félve — úgy látszik — igent mondott neki. De ez semmi, rajtad a sor, hogy megszabadíts ettől a gonosztól! Nem akarok olyan sorsra jutni, mint Corday Sarolta.

Kamill megfogta az Anna kezét. „Ha nem élhetünk egymással, meg kell halnunk együtt — mondá. Tudod mit, én holnap este Párisba viszlek, ott kevésbé fognak felismerni. Kezet rá!”

A leány szabódott. „Mit mond majd atyám és mit fog vele tenni Vilate?”

— Légy nyugodt. Én megírom Vilate-nak, hogy atyád akarata ellen szöktettek meg. Csak nem lesz kifogása ez esetben is atyád ellen?

Kamill távozni akart, de e pillanatban hallatszott be az utczáról a szatócs szava: Carpeaux apó, a jövődöbéli veje úgy látszik sokat talált inni a jobbikból, mert eltévesztette az utat. Az országuton megy Meudon felé, nem pedig Párisba.

— Anna! — kiáltá Carpeaux apó.

— Itt vagyok atyám — felelte Anna

rályunknak böles elhatározását látja e fontos intézkedésekben, ki közvetlenül a pozsonyi Mária Terézia szobor teleplezési ünnepélye után adta meg szankezióját e törvényjavaslatok benyújtására, bizonyára megemlékezve a magyar nemzet részéről hozott nagy áldozatokról és a magyar tisztek vitézségéről. Kováts Leó, Papp Kálmán és dr. Fejes István szintén a tanács javaslata ellen foglalnak állást, s közgyűlés majdnem egyhangúlag kimondja, hogy *Debreczen város átiratát egyszerűen tudomásul veszi s a kormányt nem üdvözlí.*

Egyéb tárgyak: lehangoltan vette tudomásul a közgyűlés a kereskedelmi miniszter azon végzését, melynél fogva a nagyváradi posta és távirtda-felügyelőség ketté osztása és elhelyezése tekintetében másképp intézkedett, t. i. városunk kikzárásával s hogy a mostani postai személyzet két erővel szaporítottván, a bajokon már segítve lett. Ugyancsak kellemetlenül érintette a közgyűlést a kereskedelmi miniszternek ama leirata, mely szerint százezrekbe kerülő közutaink fenntartásához semmivel sem hajlandó hozzájárulni. — Nem adott helyet a közgyűlés a szatmárhegyi ev. ref. egyház segély iránti kérelmezésének, mert a költségvetés keretén túl ez idő szerint már nem terjeszkedhetik. De örömmel vette tudomásul a polgármesteri jelentésből, hogy a vasuti állomás nagy-szabású kibővítése már befejezett tény, mert e célból már kisajátítási intézkedéseket is kell tenni, melyeknek bejelentésére és elfogadására f. hó 19-én rendkívüli közgyűlés fog tartatni. — Az alençoni hercegnő szerencsétlen halála alkalmából közgyűlés a királyi eseládhhoz részvétírat küldését határozta el. Végül Péchy Antal alkapitányának és Ferency János ellenőrnek egy-egy havi szabadságot engedélyezett a közgyűlés.

„A század mesgyéjén.”

(b) Ez alatt a cím alatt vezérezikket hoz a „Budapesti Hirlap” pünkösdi számában. Egészen szokásunk ellenére van, hogy más lapoknak cikkeit saját lapunkban köz-

— A vőlegényed csak nem tért rosszutra?
— Nem gondolnám, én Páris felé kísérem jó darabig.

Kamill, ki a hárs alatt a sötétben állott, minden szót megértett s e pillanatban egy gondolat kapta meg. Hátha Vilate összeköttetésben van a meudoni kastély állítólagos lakóival. . . S ha Vilate ott van, talán nem történik minden rendén a kastélyban.

A következő pillanatban már az országuton szaladt Kamill Vilate után. Az ut oldalára tért, hogy a fű elvegye lépéseinek zaját és tíz perez mulva már látta maga előtt az éj szürkességében Vilateot, amint düllöngve, hadonászva tova haladt.

Egy pillanatra megállott a véreb, mintha háta mögött lépéseket hallott volna. „Eh, semmi; — mormogá — jaj annak, aki a kastély titkait fűrkészne!”

A kastély kapujához értek. Vilate kulcsot vett elő, kinyitotta az ajtót, majd belülről újra becsukta s aztán hallotta Kamill, mint halad a kastély felé a kavicsos porondon. Dehát ő mit tegyen? Vizsgálgatta a falakat, sehol egy rés, sehol egy kiálló téglá, sehol egy pózna, melynek segítségével a mintegy husz láb magas falat megmászható. A kőművesek, kik itt dolgoztak, gondoskodtak róla, hogy ide senki be ne jusson engedelem nélkül. De ime itt egy

zétégyük. Mégis nem állhatjuk meg, hogy a mondott cikkek helyet ne adjunk hasábjainkon.

Közöljük azt egész terjedelmében, mert mig gondolkozó főnek és a társadalom alapos ismerőjének tollából való, addig másrészt nagy igazságot szolgáltat a mi elveinknek. Mindig hangsúlyoztuk, hogy a magyar közélet rossz irányban halad, a társadalom vétkes megszokások, bűnök hordozója s nincs ereje többé, a mérget kidobni magából. A szabad gondolkodást, független erkölcsöt, a tekintélynek az egész vonalon való megingatását mondtuk okául a társadalom eme szomorú képének.

A mi most biznyságot szolgáltat nekünk, az egy magát *szabadelvének* valló, nagy tekintélyű lap hatásos vezérezikke. A forrás tehát épen nem gyanus, az igazság pedig, mely benne van, kiáltó és arra való, hogy meggyőződéseket és eszméket teremtsen a társadalom alapvető hibái ellen és ezek orvoslására.

Ime a cikkek:

Ne lopj; ne paráznalkodjál; ne öl. Ez a tilalom három ezer esztendő s isteni törvénye az emberiségnek. És szeressed a te felebarátodat, mint tenmagadat, ez az isteni parancsolat.

Nagyot haladt a civilizáció azóta, hogy ez kőbe vésvé, menydörgés közben kiadatott és az emberi tudás kimerítette az eget és a földet azóta, hogy a tüzös nyelvek az önfeláldozó szeretet vallására buzdítottak minden népeket. És a tudás és a nagy műveltség, az állam büntető törvénykönyvei és a vallás kegyzerei nem bírták az emberiséget jóvá tenni.

Az egyik tilalom fékezí a bírás vágyát s védi a tulajdont; a másik mérsékli a szenvedelmet s megóvja a tiszta erényt; a harmadik az indulatnak parancsol, hogy a haragot és gyűlöletet a lélek fojtsa el s tisztelje az életet, melyet ember nem teremtett, hanem Istentől kapott. De a bűn erősebb, mint a törvény s az állam börtönöket állít a bűnösöknek. A tömlőz falai szűkeknek bizonyulnak a bűnösök sokasága miatt s a társadalmon nem az önfeláldozó szeretet, hanem a vétek uralkodik.

kis rés van. Egy kis patak folydogált ki a falon keresztül, mely a park szökőkútjának vizét vezette le. Kamill széthajtá a bokrokat, jó nagy nyílásra talált, de rostély zárta el a bemenetelt. Hatalmas karjával megmozgató a rostélyt, az engedett. Két perez mulva már a parkban volt Kamill, fegyverzetten a rostély egyik vasrudjával s lassan, óvatosan a kastély felé ment. Igen, de hol találjon itt bemenetelt? Megkerülte a kastélyt kétszer is . . sehol semmi! Amint azonban újra a kastély hátnál járt, mintha hangokat hallott volna. Tekintete egy jó nagy pinceablakra esett. Közelebb lépett, esakugyan igaz, itt emberek vannak. De kik? Könnyű vaszondarab fedte az ablakot, ezen késével hasítékot csinált; uj akadály: az ablak rostélyán szalmakéve véknyan, de süriően alkalmazva. Lassan óvatosan ezen is rést csinált.

— Fiúk — mondá valaki odabenn s a Vilate hangját ismerte fel Kamill — Barholet holnap újra jön két kocsival és vagy tízenkét ládával. Pompásan és szaporán dolgozik a gillotin. Ha aztán lenyuztatók a „döglött rókák” bőrét, csak a verembe velők. Mondhatom, hogy a törvényszék meg van elégedve veletek! A bőr, melyet emberbőrből készítek, kiálja e versenyt a legfinomabb szarvasbőrrel is. Rajta fiúk!

Borzasztó! Hát itt az emberek bőrét készítik ki nadrágnak, cipőnek — gondolá

Két fiatal ember kicsalt egy harmadikat s meggyilkolta, hogy megrabolhassa. Mi ez? A rendőrök a tetteseket elfogták, a bírák kimondják, hogy rablógyilkosok, a törvény halálra ítéli s az állam a másik kettőt is megöli. De ezzel nincs megmagyarázva az eset, mely olyan, mint száz és ezer ehez hasonló. Megértjük jobban, ha megtudjuk, hogy a két gyilkos ifju az orfeumokban szeretett mulatni, szeretőket tartott, a kiknek pénzt hordott és ajándékot. Megszokták könnyelműen vétetni a hatodik parancsolat ellen s ezért vétettek a hetedik ellen, csalnak, oroztak, loptak, mert nélkülözni nem tudtak; divatosan öltözni, sportot üzni, mulatni tivornyázi szerettek. Nem juthattak pénzhez, tehát öltek. Hiszen ez közönséges história, de minél közönségesebb, annál borzasztóbb. A méreg keverő asszonyok Csongrádban és Krassóban, azok is nem szerették férjüket, inkább szerettek másokat, vagyonra vágytak, élvezni kívánták életüket s elvették a másokét, ők is loptak és öltek. *Ez a gonoszság logikája s a büntettek láncolatja, a hol megromlik a társadalom s kivész a szeretet és vallás.*

Nem óv meg ettől a műveltség. Ha a közszellem meg nem óv, a társadalom magasabb formái csak szaporítják a bűn formáit és eszközeit. A maitressek gazdálkodása megbontja a családok kötelékeit s megmérgezik a gyermekek zsenge lelkét. S mikor a pazar fényűzés megzavarja a gavallérok vagyoni viszonyait s a lóverseny s a kártya sem segít, a börzére mennek játszani, hogy elvegyék a mások vagyonát s gyémántot, selymet, prémet vegyenek rajta szeretőiknek, — ez nem ütközik a törvénykönyvbe, nem csalás, nem lopás, ez korrekt játék s a vége sem rablógyilkosság, csak öngyilkosság. Csirkefogók, zsebmeteszők, bárczás hölgyek a rendőrség laza felügyelete alatt élvezik szabadságukat, míg a törvény paragrafusainak hálójába nem kerülnek. De a felsőbb társadalom okosabb s a rendőrséget kiköri, nem lop, hanem szerződik, ezt úgy hívják most, hogy „valakit becsapni.” Beesületéért, ha kell, párbajoz s nem öl, hanem becsületbírósg által elítéltet. Vagy csak üzleteket csinál, többnyire váltókra s nem gyilkol, hanem ekzekvál, a vagyonbukottat egészségétől és életétől megfosztják az inség és a betegség. De, mert parancsolni nem szoktunk már magunknak, kiknek igényeink vannak a társaságban, az irigység osztályharcot terem, ott a párt a fegyver, a bomba. *Egészségesnek ezt a mi társadalmunkat ki mondja?*

Kamill s közelebb húzódott. Az ablak alatti falnál vagy hat embert látott. Ezek a tímárok, mormolá s jól megnézte őket; csak ennyi ideje volt. Egy szál, mely a rostélyt fedő szalmából lehullott, elárulta Kamillt.

— El vagyunk árulva — sziszegte Vilate. Fel, utánna!

Egy perc alatt élénk lett a kastély Fegyveresen, kezökben lámpákkal keresték a szolgák a leselkedőt. Hiába! Kamill gyorsan elérte a patakot, annak mentén kibuvó helyét s egy óra mulva otthon volt. Örvendett, hogy végre leszámolhat a hatalom bitorlóival.

*

Vilate Joachim izgatottan járkál fel s alá szobájában. Épen most hoztak neki egy levelet, melyben egy teljesen ismeretlen ember arról értesíti, hogy Carpeaux Annát, ki Vilateot gyűlöli és utálja, megszöktette az öreg Carpeauxnak tudatán kívül és akaratára ellenére. Aláírás: „Benonville Kamill!”

Ki Chatillonba, itt nem volt más tenivaló. Annát sehol sem látta, Carpeaux apó a rettegéstől, félelemtől reszketve állott eléje.

— Ki az a Benonville Kamill? — kérde Vilate.

— Benonville Kamill? Az a firkász, kit gyakran láttunk itt — felelte Carpeaux

Hisz akkor nem lenne társadalmi kérdés: hogyan gyógyítsuk ki a beteg civilizált világot, ha ép erkölcsű, ha természetes, ha egészséges volna. Szociálista eszázrok és forradalmárok, anarkisták, nihilisták, szociáldemokraták és keresztény szociálisták, profeszszorok és írók, Ibsen és Tolstói, sőt XIII. Leó, a római pápa, törik fejüket, hogyan lehessen az emberiséget megmenteni a romlástól, melybe a modern civilizáció esett, mivel az ötödik, hatodik és hetedik parancsolatot meg nem tartja. Tanácsot adnak és kuruzsolnak, egyik rész sztrájkol, a másik lövet, egyik párt rombol, a másik imádkozik s Európa a XIX. század végén megzavarodva, tanácstalanul félti jövőjét.

A tilalmakat a fölvilágosodott modern élet nevetve kijátsza és megszegi, a sok törvény, a mindenható állam, rendőrség, esendőrség, katonaság, bíróság, börtön és akasztófa a bűnöket nem bírják megakadályozni s kiirtani. Mint az állam, ép oly tehetetlen az oktatás, nem bírja az emberiséget jóra nevelni. Mózes három törvényéből egész kódexeket írtak, lopásról, sikkasztásról, csalásról, okmányhamisításról, a közérköleség ellen való bünökéről, gyilkosságról, emberölésről, súlyos és könnyű testisértésről, párviadalról, ha gyermek szüleit, ha szülő gyermekét gyilkolja meg. Osztályozták ezeket kísérletekre s bevezetett tényekre, minősítettek kihágásnak, vétségnek, bünténynek, szabtak mindenféle büntetést és nem érték el azt a célt sem, hogy a bűnesetek számát a törvény és kormány minden hatalmával leszállítsák.

Mert hiányzik az emberekből a szeretet. Az önfeláldozás szeretete a legritkább erény lett az egyházban, még ritkább a társadalomban és legritkább az államban és politikában. Hazafiaságnak hívták ezt egykor, most a hazafiság más, önzés és pártoskodás, mely nem szeret, hanem gyűlöl. Beesület, jóság és nemeslelkűség gyakorolták a szeretetet a társadalomban; ma a jótékonytságot a hiúság gyakorolja. Kegyesre és lemondásra tanított az egyház, a szegények, a betegek gondviselésére önmegtartózkodással s azzal a szeretettel, mely ad s nem kér jutalmat, de ez a ritka erény nem talál követőkre, mas a korszellem.

Igy érkezünk a legnagyobb század végéhez, melyben a legnagyobb találmányok, s a legnagyobb haladás történt világ kezdeté óta, s mind e roppant fejlődés eredménye gazdagság és romlottság.

apó. Kijött minden héten egyszer, megitta meszelyke borát, udvarolt Annának.

— Hát még mit tud róla, Carpeaux polgár?

Az ugyan semmit sem tudott többet, de a szatós elmondta, hogy Kamill Párisban ügyvédi irodában dolgozik.

— Többet! — kiáltá Vilate.

— Nem tudok többet róla, de — folytatá hizelegve — nem bujhat az úgy el, hogy meg ne találja a törvényszék.

— Igaz — felelte Vilate; kocsira ült s visszahajtatott Párisba; egyenesen a törvényszék tanácstermébe sietett. Vártak rá.

— Sempronius Gacchus! szólítá meg Robespierre türelmetlenül. Mégsem sikerült felfedezned a kiáltványok titkát? Nézd! Ujra egy kiáltvány!

Vilate olvasta: „Polgárok! Franceziák! A véredek igája nehéz, a véredek igája szégyenletes és türhetetlen. Menjete ki a meudoni kastélyba, ott a forradalmi törvényszék rendeletéből a gillotint áldozatait megnyuzzák s bőrüket kieserzik. Rajta, franceziák, rajta! álljatok boszut kinzóitokon!

— Mit tegyünk? — kérde Toussaint.

— Egyszerű — felelte Vilate. A kiáltványról kimondjuk, hogy az egész hazugság. Senkinek róla beszélni nem szabad, különben gillotint alá kerül. Az pedig, aki e kiáltványokat írja, Benonville Kamill, írnek

Következik ez után egy új század, melyben a kimerült tudományt és a rossz vért egy új nemzedék öröklí, ez nem talál többé élvezetet az orfeumok zajában, a pezsgő kedvében és a pajkos Muzsa iugerkedéseiben, hanem keresni fogja, mint szebbet ezeknél, az igazságot, mint jobbat a természetet, mézöt, ligetet, s mint legszebb könyvet, olvasni fogja az új testamentumot.

Helyi hírek.

— **Holnap, Urnapján** püspök Ó méltósága fogja végezni a szertartásokat. A sz. mise a székesegyházban reggel 8 órakor fog kezdődni utána jó idő esetén ünnepélyes processio lesz, mely alkalomra az oltárok a Deák-téri kanonoki házban, a plebánián, az Antal Kristóf házában és a püspöki palotában lesznek felállítva.

Köszönetnyilvánítás. Nagyságos dr. Kádár Ambrus kanonok ur a kath. legényegylet javára 67 forint volt kegyes adományozni, a miért a nemeslelkű adományozónak ez uton is hálás köszönetét fejezi ki a választmány.

Férfi dalegyesületünk a milleniumi dalünnepély alkalmából most kapta meg az egyhangulag kitüntető oklevelet. Az oklevél szövege a következő: Az országos magyar dalegyesület igazgató választmánya hazafiúi örömmel tesz tanuságot arról, hogy a szatmárnémeti dalegylet az 1896. évi augusztus hó 15. és 16. napján Budapesten megtartott millenniumi dalünnepély alkalmából a versenybírósg által egyhangulag kitüntető oklevélre érdemesítettet. Kelt Budapesten, 1897. évi január hó 17-én. Az igazgató választmány nevében Lung elnök.

— **Eljegyzés.** Jurecsó Antal, kiadóhivatalunk művezetője mult vasárnap váltott jegyet Mikolában Léva y Piroskával, id. Léva y Lázár földbirtokos kedves leányával. Sok áldást kívánunk a megköltendő frigyre.

— **Érdekes vendége** van a papnevelő intézetnek P. Canier Ferencz, trappista rendi

egy ügyvéd irodájában. Megyek, utánna nézek. Holnap ujra dolgozni fog a gillotint.

A csodálkozás hangjait hattatták Robespierre és társai. Senki sem tudta, honnan vette a dolog nyitját Vilate, ki diadalmasan hagyta el a tanácstermet.

Könnyű dolog volt megkapni az ügyvédet, kinél Kamill dolgozott. Vad lármával törték be irodájába Vilate és néhány véreb. Az ügyvéd megrettenve mondotta, hogy két nap óta nem látta Benonville Kamillt.

— Te egy hazaárulónak munkát adtál, halál lesz a büntetésed — kiabálá Vilate az ügyvédnek,

— De, Vilate polgár, felelé az ügyvéd, az én irodámban sohasem jöttek szóba politikai kérdések.

— Ez még gyanusabb. Börtönbe vele! parancsolá Vilate.

Ugy lett, két nap mulva kivégezték aztán hetek, hónapok teltek el anélkül, hogy Kamillról és Annáról valamit is megtudhattott volna Vilate.

Egy napon aztán mégis sikerült valamit megtudnia. Eljött szétnézni a Katakombákban, amint a Szajna balpartján levő kőbányákat akkor hívták. Már a rómaiak idejében sokat ástak itt. Messze a város alá nyultak annak a kőbányának folyosói, sötét üregei. Mikor a forradalom mindent felforgatott s a temetőket is kasszálta, a kiásott

áldozópap személyében Franciaországból. Az öreg ur most már másodszor fordul meg Szatmáron. Először 1887-ben volt itt. Akkor is, mint most, kegyes adományokat gyűjtött szegény kolostora czéljaira.

— **Tanképesítő vizsgálat.** A fitanítóképző intézetben f. hó 10-én megtartott szóbeli képesítő vizsgálaton három tanítójelölt: Biró Dezső, Mellau György és Stofán János nyertek képesítést, mindahárman jó fokozattal.

— **Konkurzus.** A szatmári papnevelő intézet papnövendékeinek sorába való felvételt július 2-án fog megtörténni. A jelentkezőknek keresztlevelüket és iskolai bizonyítványukat előző napon a püspöki irodában be kell mutatniok.

— **Ovodások vizsgálata.** A zárdai ovodában f. hó 11-én volt a vizsgálat, délelőtt a lánykáké püspök Ó méltósága jelenlétében, délután pedig a fiuké. Nem megy újság számba, hogy ez a vizsgálat kitűnően sikerült minden tekintetben, hiszen az ovodai vizsgálatok éppen abban különböznek más vizsgálatoktól, hogy itt mindenki ügyes és rengeteg leczkéküket az apróságok mind pompásan tudjuk. Éppen ezért nincs is vizsgálat, melyen annyian vennének részt a szülők és érdeklődők és nincs vizsgálat, melyet annyi örömköny, remény, és édes érzés szentelne meg, mint az ovodai vizsgálatokat. Persze ez érzések legjava a hála érzése azok iránt, kik annyi szépre, jóra: a hittan, beszéd és értelemgyakorlatok, számtan, verselés és vidám ének elemeire oktatják jámbor és lankadatlan munkával a kiesinyeket: a velők foglalatokoskodó irgalmas nővérek iránt. Éppen az idén is, a mit nem hozott meg a kellemetlen tavasz, a vidám madárdalt és kedves verőfényt, azt megadták az ovodák vizsgálatain jelenlevőknek az apró vizsgázók okossága, kedvessége, soknemű tudása, valamint az a gondosság, melylyel avatott lelkek és mesteri kezek munkálkodnak azon, hogy az ártatlanok „bölcességben

csontokat hordták ide. A meglevő folyosók végében ötven-száz méteres mélységeket ástak, ezekben dobták ujjában agillotin áldozatait.

Egy férfit és egy nőt látott Vilate ennek a szomorú helynek környékén. Mindketten a forradalom színeiben és kokárdákkal díszítve, piros sipkával fejükön jártak ki és be az üregekben, melyekbe rosszul összerótt koporsókat hordoztak. Ugy látszott, hogy a szomorú munkát bizonyos áhitattal végézik.

— Barthelet, — szólítja meg Vilate a hullákat szállító jármű tulajdonosát — kik ezek az emberek? Barthelet vállat vont, nem ismerte őket, csak azt tudta megmondani, hogy hónapok óta végézik azt a kötelességet odaadással és bizonyos áhitattal. Aztán távozott.

Vilate belépett az egyik üregbe. Jól hallotta, amint egy férfi és egy nő benn az üreg mélyén imádkozzák: „Miatyánk, „Üdvözlégy, „Adj Uram, örök nyugalommat...“ s aztán a mélységbe dobják a koporsót. Majd visszatérnek. Vilate az üreg szájánál várta őket. Egy pillanat és a nőben Annát ismerte fel.

Anna! — kiáltá. Meg vagy! És itt van az áruló is, aki a meudoni kastély titkát megleszte. Aztán tört rántott. Kamill és Anna hátráltak beljebb és beljebb az üregbe. Már a végénél voltak, a mélység fölött. Vilate

és kedvességben növekedjenek Istennél és embereknél.”

— **Kath. tanítók figyelmébe.** Püspök Ó méltóságának most megjelent, ez idei V. számú körlevele felhívást közöl arra, hogy az országos kath. tanítói segélyalap mindazon tagjai, kik az alapszabályok 8. és 15. §§-ai értelmében ösztöndíjak s segélypénzek elnyerésére jogosultak s ilyeneket nyerni óhajtanak, folyó évi július 15-éig az alapszabályok 20. §-a értelmében kellően felszerelt folyamodványukat nyujtsák be a kerületi alperes-tanfelügyelők útján az egyházmegyei hatósághoz. A folyamodványok a folyamodó plébánosa által irandók alá, mely aláírást semmiféle más okirattal helyettesíteni nem lehet. Ez idén csak azok részesülhetnek segélyben, kik az utolsó három évben ilyen nem kaptak. Mellékelni kell a folyamodványhoz a tagsági könyvecskét is. Olyan folyamodványok, melyekhez ez mellékelve nincs vagy melyek nem az egyházmegyei hatóság útján lettek felterjesztve vagy július 15-én túl érkeznek be, nem fognak figyelembe vétetni.

— **Tornavizsgálat** volt vasárnap délután a kir. kath. főgymnasiumban. Kedvezett az idő és így a vizsgálat az intézet udvarán folyt le, mint már évek óta mindig, nagy és előkelő közönség jelenlétében, mely a sokat ígérő program pompás kivitelét állandó figyelemmel és büszke örömmel kísérte. A soha meg nem unható szabad- és szorgyakorlatokon, ugrási mászásai, mutatványokon és játékokon kívül s a Pataki L. énektanár által verényelt énekarabok mellett kellemes meglepetést okoztak a dr. Török István által vezényelt s a VII. osztályuk által bemutatott gyors és rendkívül ügyes mentési gyakorlatok. Ez új dolog a gymn. tanításban, de becsületükre válik kivitelében úgy dr. Töröknek, az orvostan tanárának, mint a szorgalmas és munkára termett ifjaknak. A versenybírósg állott Jaskovics Ferencz, Lehoczky József, Löfler József és Erdélyi Imre tanárokból. A versenybírósg ité-

szurásra emelte a tört, de Anna e pillanatban hátához került és erősen megragadta karját. Egy kétségbeesett rántással kiesvará a tört a kezéből és a mélységbe dobtá. Borzasztó birkózás kezdődött erre a mélység fölött Kamill és Vilate között. Anna tehetetlenül nézte, mint szorítja Kamillt Vilate az üreg falához. De ez csak egy pillanatig tartott, a következő perczben szabad volt a Kamill jobb karja. Egy kemény ütés a Vilate mellébe, egy kiáltás és Vilate a mélységbe zuhant...

— Isten akarta! — mondá Anna és átölelé Kamillt. Majd mindketten térdre hullottak — imádkozni.

Csöndesebb napok jöttek. Robespierre és társai vérpadon végezték életüket s halálukra fellélekzett egész Franciaország. Ezt várták Kamill és Anna is. Egy estén, mikor már eszöndes volt a Carpeaux apó ivója, hazajöttek és volt kelete a vörösbornak, meg az atyai szivből jövő áldásnak. A szatócs is megnyugodott a változhatatlanban. A meudoni kastély pedig, melynek borzasztó titkát annyi merészséggel fedezte fel Kamill, sokáig állott még, tanuságául Franciaország boldogabb napjainak és emlékéül borzasztó időknek, mignem a poroszok 1871-ben felgyujtották, teljesen elpusztították.

lete alapján, mint győztes „elismerő okiratot“ a következő 39 tanuló nyert: az első osztályból: Boleman Antal, Göde József, Komka László, Burda Nándor, Kálmán Miklós és Zombory László. A II. osztályban: Imlauer Vilmos, Josits Miklós, Südy Tibor, Bertók Béla, Faulvetter Ignác, Hauler Pál és László Mihály. A III. osztályban: Szegedy Pál, Püttner József, Haller György, Bura Lőrincz, Vilhelm András és Komka József. A IV. osztályban: Gyene István, Tombory Virgil, Gerincey Pál és Ledniczky János. Az V. osztályban: Veres János, Merker Márton, Propsz Jakab, Mátyás Antal, Czinner Lajos és Bart István. VI. osztályban: Czir István, Csomay Aladár, Gyüre István, Brózik Engelbert és Vodicska Ferencz. A VII. osztályban: Miller Béla, Flontás Demeter és Hedry Béla. A VIII. osztályban: Verebi Antal és Demkő Sándor. A legügyesebb versenyző jutalmazására a helybeli t. tornaegyesület által adományozott tiz frankos aranyat a versenybírósg Miller Béla VIII. osztályu tanulóknak ítélte.

— **A dalegyesület** választmányja elhatározta, hogy e hó 26-án a pártoló tagok részére dalestélyt fog rendezni. A meghívók és a műsor még nincsenek kibocsátva.

— **Majális** volt a mult esőtörtökön délután a kir. kath. fitanítóképzőintézetben. A növendékek lakomája után asztalhoz ült a díszes vendégsereg, melynek sorában ott láttuk dr. Keszler Ferencz pápai prelatust, Kovács Béla kir. tanfelügyelőt, a kir. kath. főgymnasiumnak számos, az ev. ref. főgymnasiumnak kétjeles tanárát, a nőképzőintézet tanárait, a kath. el. iskola tanítói karának több tagját, az intézet házi orvosátstb. Étkezés alatt a növendékek népdalokkal igyekeztek mulattatni kedves vendégeiket, kiknél a közvetlenség, a barátságos együttlét bizalmas jellegű hangulata semmi kívánni valót nem hagyott maga után. A szellemes felkészültek egész sorában volt alkalmunk gyönyörködni. Daczára a kellemetlen esős időnek, mely falak közé kényszerítette a társaságot, a mulatság sikerültnek mondható; úgy látszott az arcokról és az ajkak megnyilatkozásából, hogy mindenki jól találta magát és szívesen fog visszaemlékezni a képezdei majálisra.

— **A zárdai iskolák** vizsgálati sorrendjéről következő újabb értesüléseink vannak. A népiskola V. és VI. osztályában f. hó 18-án délelőtt, II. osztályában ugyanazon napon délután lesz a vizsgálat. A népiskolások munkakiállítására 14-én kezdődött és 18-áig látható. A katonaleánykák vizsgálatai az összes osztályokban ma tartatnak. A polgári iskolák I. osztályában 19-én, II. osztályában 21-én, III. osztályban 22-én IV. osztályában 23-án lesz a vizsgálat. A polgári iskolások kézmunkáinak és rajzaiknak kiállítása 21—24-ig tart. Ének és zenevizsgálatuk, valamint a zárőnnepség 24-én délután, a hálaadó istentisztelet pedig 27-én reggel 8 órakor lesz. A vizsgálatok délelőtt 8 órakor, délután 3 órakor kezdődnek.

— **Nyilvános nyugtató.** (XIII.) A szatmári kir. kath. tanítóképző intézetben felállítandó Szent-Imre-szoborra a következő kegyes adományokat vettük:

Ruprecht Alajos tanártól . . . 1 frtot.
Főösszeg: 168 frt. 20 kr. és 1 drb 20 francos arany. — Fogadják a kegyes adakozók hálás köszönetünket.

Szatmár, 1897. június 15.

Steinberger Ferencz,
tan. kép. igazgató.

- **Jézus Szive ünnepe Szatmáron.** Amaz épületes buzgóság, melyet a szatmári és vidéki katolikus nép a mult években Jézus sz. Szive tiszteletében kifejtett, arra indított minket, hogy Püspök Ur Ómélósága, kegyes főpásztorunk jóváhagyásával, Jézus sz. Szive ünnepét az idén is ünnepélyesen megüljük. Örömmel tudatjuk azért Szatmár és vidékének ájtatos hiveivel, hogy a Jézus-társasági *Kálvária-templomban* Jézus sz. Szive ünnepét megelőzőleg *háromnap* ájtatosság fog tartatni.

Junius 25 és 26. vagyis pénteken és szombaton reggel 1/27 órákor énekes sz. mise, lesz szentség kitétel; este 6 órákor pedig sz. beszéd és Jézus sz. Szive litániája áldással.

Junius 27. vasárnap, mint a főünnepen reggel 7 órákor ünnepélyes nagy mise, körmenet, aztán sz. beszéd és Jézus sz. Szive nek nyilvános megkérlelése; este 4 órákor sz. beszéd, Jézus Szive litániája áldással.

Föl hívjuk a jó hivesek figyelmét arra, hogy emez ünnepen teljes bucsut nyerhetnek, ha töredelmesen meggyónnak, megáldoznak és a egyház szándékára imádkoznak. *A hivesek e háromnap* ájtosság alatt a nap bármely időszakában végezhetik sz. gyónásukat a *Kálvária-templomban*. Fölkérjük a vidéki fötiszt. lelkész urakat is, hogy ezen ájtatosságot hivesekkel tudatni és azoknak ajánlani kegyeskedjenek.

A Jézus-társasági püspöki konviktus.

Az országgyűlési képviselőt választók 1898. évre érvényes névjegyzékének összeállítására kiküldött bizottság munkáját befejezte s azt jóváhagyás végett a központi választmányhoz terjesztette. Az összeállított lajstrom szerint Szatmáron, Németit és a Hegyet is bele vevé 1271 választó polgár van, 78 csal keveseb, mint a mult évben.

A szatmári kath. legényegyesület szokásos nyári táncmulatságát ez évben augusztus hó 1-én tartja meg a Löveldeben. A táncmulatságot színelőadás előzi meg.

— **Olvasóink b. figyelmébe.** A kath. autonomiai mozgalmakról szóló kisebb, de általános érdekű tudósításainkat és közölni valóinkat állandóan lapunk *Házánk* ez. rovatába sorozva adjuk. Egyházmegyénket érdeklő tudnivalók közlésére pedig hirovatunkat vagy *Vidék* ez. rovatunkat használjuk fel. Lesz alkalmunk különben önálló cikkekben is tárgyalni a katolikusok ezen igen fontos ügyét és megnyitjuk lapunk hátsó oldalát mindazok előtt, kik eszméik közlésére lapunkat óhajtják igénybe venni.

Pénzügyigazgatóság Szatmárnak. Csernovics Diodor, az adóhivatali helyiségek megvizsgálására kiküldött min. osztálytanácsos ügy nyilatkozott, miszerint reményünk lehet reá, hogy a közigazgatás rendezésével pénzügyigazgatóságot is kapunk. Épen ezért nem emelnek most új palotát a pénzügyi hivatalok részére, hanem bérházban fogják azokat elhelyezni, ha a régi épületeket méltányos árért eladni sikerül. Bizony helyén való dolog volna, ha megreparálná a kormány ama sérelmes és indokolatlan eljárását, melylyel városunkat e tekintélyes hivataltól megfosztotta. Hanem ez a nyilatkozat vajmi csekély reményt nyújthat, mert volt alkalmunk tapasztalni, hogy miniszterek határozott ígéretei sem mentek teljesedésbe akárhány esetben.

Versenydíjnyújtás lesz e hó folyamán a dandárgyakorlatokra összpontosuló honvéd-huszárcsapatok élelmi szükségleteinek biztosítása végett. Mád és Tályá állomásokra nézve e hó 18-án Tályán, Nyir-Bátor és

Vasvári állomásokra nézve 21-én Nyir-Bátorban, Nagy-Károly, Csomaköz és Fény állomásokra nézve Nagy-Károlyban 22-én. A tárgyalások 10 órákor kezdődnek, Tályán és Nyir-Bátorban a község háznál, Nagy-Károlyban a honvédzászlóalj kezelő tiszt irodában fognak megtartatni. Szükség lesz Mádön július 3-5-ig, Tályán aug. 2-4-ig naponként kenyérből 150 adag, zabból 200 adag, Nyir-Bátoron és Nyir-Vasváriban július 9-10-ig kenyérből 300, zabból 380 adag, Nagy-Károlyban, Csomaközön és Fényen jul. 11-20-ig 1000 adag kenyér, 1150 adag zab és 1150 adag széna; a kenyérnek 840, a zabnak 4200, a szénának 3400 gramosnak kel lennie. Tájékoztatóul az ajánlatok benyújtására, valamint a szállítási feltételek iránt a hirdetének szolgálnak, melyet Szatmáron a 12. sz. honvéd gyalogezred kezelő tiszt irodájában megtekinthetők.

Az eladott erdő talaját annak idején művelhetővé akarja a város tenni. Szücs Mihály, a debreczeni gazdasági intézet igazgatója e czélt megvizsgálta a területet, mely 2975 holdat foglal magában és úgy találta, hogy az szántás-vetésre alkalmas leendő. Ha csakugyan bekövetkezik, sok család és munkás megélhetése lesz biztosítva.

— **A Szamos jobb partján** építendő védművek az ut vonalába első területek kisajátítását tették szükségessé. Az érdekelt birtokosok e hó 9-én d. u. 3 órákor tartottak e tárgyban értekezletet, melyen határozatba ment, hogy az elkészített tervezetet elfogadják, a munkálatok megkezdését megengedik oly módon, hogy a függő termés és az ültetvények értékét köteles a város az egyezség létrejöttétől számitandó 30 nap alatt kifizetni, ha pedig egyesség nem jöhet létre, a peres eljárás szintén 30 napon belül megindítatik. Beesősöknek a felső érdekeltől Luby Béla, az alsó érdekeltől id. Homonnay Pál, a város részről mindkét területre nézve Joó Ignác lettek megválasztva.

Iparosok figyelmébe. A n.-károlyi, zilahi, beregszászi, ungvári és m.-szigeti m. kir. pénzügyigazgatóságok területén szolgáló pénzügyi legénység egyen ruhájának elkészítésére f. év augusztus hó 2-án d. e. 10 órákor a n.-károlyi pénzügyigazgatóságnál árlejtés fog tartatni. Az említett p. ü. igazgatóságok kerületében 190 — 200 főből álló legénység részére szükséges ruházat s a részletes feltételek a városháza kapuja alatt megtekinthetők.

— **Varázs színház.** Balthazár „Magyarország csodaembere” városunkba érkezett, hogy kitűnő spirtista, optikai és husbeszélő művészi mutatványaira, melyek közül legkiválóbb „Ben AliJum bűvös barlangja” indiai és egyiptomi csodák, rendelkezéseit megtegye. Mint Nagy-Károlyból értesülünk ott telt ház és rendkívüli érdeklődés mellett tartotta meg két estén e nemben pártalan, Magyarországon csak Balthazártól látható mutatványait. Előre felhívjuk a művész estélyeire a figyelmet, melyek valószínűleg szombaton és vasárnap lesznek megtartva a Vigadó nagytermében.

Meghívó. A szatmár németi iparos ifjak köre 1897. július 4-én, vasárnap, kedvezőtlen idő esetén a következő vasárnapon a „lövőkert” helyiségében sétatangversenyvel, társjátékokkal és ünnepélylyel egybekötött jótékonycélu zártkörű nyári táncmulatságot rendez. A részletes műsört a lapok utján és a mulatság színhelyén fogja a rendezőség közzétenni. Belépti díj szemé-

lyenkint 60 kr. Kivonulás testületileg a kör helyiségéből d. u. 4 órákor. Az ünnepély kezdetét veszi pontban délután 5 órákor. Jegyek előre válthatók: Horváth Mór és Balogh Dezső urak üzletében. A jótékony czélra tett felülfizetéseket köszönettel fogad és hirlapilag nyugtáz a rendező bizottság.

Egy jó madár látogatta meg a napokban városunkat, s a Károlyi háznál pezsgőzést rendezett, midőn azonban fizetésre került a dolog, fizetése képtelennek bizonyult. Erre Kiss József, rendőrtiszt vette kezelés alá a jókedvű lovagot, mikor is kiderült, hogy az illető Molnár Szabó János gyönki lakos, kit régebb idő óta nagyobb büntettek miatt országosan köröznék.

— **Értesítés.** Hivatkozással az 1883. évi XXIII. t. cz. 14 §-ára (a fegyveradó t illetőleg) értesitem az adózó közönséget, hogy azok, kik csak fegyveradót fizetnek, a birtokukban levő vadászatra használható fegyvereket szám szerint és annak megjelölése mellett, vajjon egy vagy két csövűek-e, bejelenteni és a bejelentést lakásának pontos megjelölése mellett sajátkezűleg aláírni s június hó folyamán a városi adóhivatalnál benyújtani kötelesek. A bejelentés élőszóval is történhetik, mely esetben az adóköteles bemondása szerint a bejelentési uralapot a városi adóhivatal fogja kitölteni. Szatmárt, 1897. évi június hó 4-én. Novák Lajos főszámvevő.

Hirdetmény. Értesitem a t. adózó közönséget, miszerint az új üzletek és iparok után 1897/8. évre kirótt III.-ad osztályu kereseti adó kiszámítási javaslatot előtűntető lajstrom, az 1884. évi XLIV. t. cz. 18. §-a értelmében f. é. június 15-től 8 napra e városi adóhivatal helyiségében nyilvános közszemlére van kitéve. A kivetést mindenki megtekintheti, az őt vagy másokat illető adójavaslatokra netáni észrevételek a fenti határidő alatt írásban a m. kir. pénzügyigazgatósághoz Nagy-Károlyban, utóbb az adó kivető bizottságnál terjeszthetők elő. A lajstromban foglalt adók tárgyalási idejéről és helyéről a bizottság értesíteni fogja a t. adóköteleseket. Szatmárt, 1897. június 15. Novák Lajos, főszámvevő.

Vidék.

Nagy-Károly június 14.

Az érettségi vizsgálat ez idei eredménye a következő: jelentkezett 20 tanuló, kik valamenyien szóbeli vizsgálatra becsáttattak. Jelesen érett kettő, jól 5, egyszerűen érett 12, két hónapra relegáltatott egy tanuló. A vizsgálatokon Kisfaludy Béla egyetemi tanár, mint kormánybiztos és Gérosi Kálmán tank. főigazgató elnökölték. Figyelemre méltó volt az utóbbinak záróbeszéde, melyben arra figyelmeztette a tanulókat, hogy Istenhez nemcsak akkor forduljanak, ha az élet keservei erre kényszerítenek, hanem vallásosak legyenek minden körülmények között. Az élet ideálok nélkül semmi. Ideálokat keressen az ifju. de ne az uteza porában keresse azokat, ne az önzésnek legyen rabszolgája hanem tudjon tiszta lelkesedésből önzéstelenül cselekedni. A szép beszéd rendkívül jó hatást tett az ifjakra.

Ováczio gróf Károlyi Istvánnak. Nagy-Károly városnak képviselője, gróf Károlyi István mult szombaton szép beszédet mondott a sajtószabadságról. Választói

pártkülömbőség nélkül üdvözlő telegrammban kívánnak a grófnak ezért köszönetet mondani.

Színház A nagykarolyi műkedvelők szerepelhetnének egy időre le fogja hűteni Halmai Imre színtársulata, mely júliusban kezd meg előadásait a régi kaszinó nyári színházában.

A dalkör az országos hangversenyen kapott dicsérő oklevelét Urnapján fogja a közönségnek bemutatni, mely alkalommal családias estét tartanak a tagok a dalkör iránt érdeklődő családok számára.

Nincs pénz! A belügyminiszter arról értesítette az alispánt, hogy nem adhat 10.000 frt. segítséget a megyei székház kiépítésére, mert nincs pénze. Mivel pedig az építkezést maholnap befejezik, az adókból kell majd a hiányzó 10.000 frtot. pótolni.

A szentháromságnapi bucsura vagy 1500 hívő sereglett össze a közeli falvakból. Ez idén igen kedvezett az idő s ha a gör. kath. pünkösde nem e napra esik, még többen látogatták volna a sz. Háromság kápolnáját.

Dobó-Ruszkán Palágyi József, palágy-komoróci lakos a ref. vallásról a róm. kath. egyház keblebe visszatért. Az ünnepélyes hitvallást Pünkösöd hétfőjén tette le Piltz Ede segédlelkész előtt Dobó-Ruszkán.

Józsefháza. Szép pünkösdi ajándékokban részesítették a józsefházai róm. kath. templomot: ngs. és főtisztelendő Rátz Pál prépost, aranymisés esperes-plebános, ki gyönyörű 2.35 em. magas és 1.6 méter széles, dus aranykeretű Szent István királyt ábrázoló főoltárképet és tek. Papolczy Béla, kegyur, ki értékes 8 karu esillárt s 2 kétkaru alpaca gyertyatartót ajándékoztak. Az Ur háza iránt buzgólkodó nemes szívek Istennek áldása legyen!

Hazánk.

Kath. autonomia.

+ Mindjobban tisztulnak a nézetek az autonomia hatásköréről. Mint emlékezünk, a püspöki konferenciákon régóta felszínre volt ez a kérdés s az 1893. januárban tartott püspöki tanácskozáson már egy bizottság lett kiküldve arra, hogy állapítsa meg, mely kérdések és ügyek azok, melyek az autonomikus intézmény *joghatósága alá nem tartozhatnak*. Ugyanazon év február 5-én már készen állott a bizottság (Schlauch bibornok, Hornig és Steiner püspökök) válasza, melyet azonban csak most publikáltak. E szerint szóba hozni és tárgyalni nem lehet a katolikus kongressuson 1. hit- és erkölestani kérdéseket, egyházi törvényeket, pápai vagy zsinati, vagy püspöki egyházkerületi határozatokat, azok felülbírálásának szándékával, azok el — vagy el nem fogadásának czélzatával. 2. Az autonomiai tárgyalás keretén kívül esik, mint Istentől megalapított hierarchiai tény és eljárás, az egyházmegyék, püspökök, szerzetes rendek stb. közlekedése a római szentszékekkel. 3. Az egyházi szószék, a káté és egyáltalában a vallástanítás tárgya és módszere, hittanárak és hitoktatók viszonya a főpásztorhoz, a papnevelés és theologiai tanítás szervezete és kezelése. 4. Liturgiai ügyek, rítusz (szertartások), szentségek, szentelmények, az egyház hivatalos és istenisztelelteli nyelve, ünnepek, bűjtök stb. 5. Az egyházi fegyelem gyakorlása. 6. A tisztán *egyházi*, istenisztelelteli, ugyszintén

egyházi (papi) nevelési és tudományos czélokra tett alapítványok kezelése és ellenőrzése. 7. A püspöki, magánkegyuri, valamint a szabadadományozású plébániák betöltése, segédlelkészek és lelkészségek, új beneficiumok felállításai, eddigiek megszüntetése, szerzetes rendek és társulatok egyházi belügyei. — Nagyon természetes, hogy a kongresszusra küldendő férfiaknak kvalifikációval kell birniok bizalmi állásukra s — miként már megirtuk — az a kvalifikáció első sorban is az illetők hithűségében, tettekben nyilatkozó katolicitásában áll, azonban épen olyan fontos, hogy az épen most előadott pontokat is vallják és egybevetvén azokat a hprimás mult számunkban közölt pástorlevélnek azon részével, mely az autonomikus testület hatásköréről szól, *csak ezen az alapon* induljanak munkálkodásukban. Minden más alap hamis; ezt meg kell ismerniök a választóknak, valamint tudnunk kell mindnyájunknak azt is, hogy az egyház Istentől adott alkotmánya a tanító egyház jogainak semminemű esorbitását meg nem tűrheti.

Üdvözljük a néppártot azért, hogy rég megállapított rendszeréből kifolyólag a *népgyűlések* tartását újra megkezdette. Pünkösöd második napján két helyen: Gömörben Várgedén Zichy Nándor gróf elnöklete alatt és Somogyban Kéthelyen gr. Zichy Aladár elnöklete alatt tartottak népgyűlést. Mindkettő sikerült, dacára annak, hogy Várgedén berzenkedtek azok a híres szabadelvűek. De hát ez nem rettegte a néppártot, amint hiszen mindnyájunknál sokkal jobban lejárta magukat, *semhogy törődjünk felháborodásukkal és kiltatásba helyezett akcióikkal, melyekben több része van a hünök szegényének, mint a meggyőződésnek.*

Poszilovics zágrábi érseket mindenáron hazaárulónak kívánják tekinteni a szabadelvű ujságok. Azt kürtölték az elmúlt héten, hogy leczkét kapott a királytól, a miért papjai a horvát választásoknál az ellenzékiekkel tartottak. Híreszteléseikkel azonban felsültek. Az érsek jó kedvvel tért haza a királyi audenciáról. A szabadelvűek pedig megjegyyezhetik maguknak tanulságul, hogy Magyarországon szerzethetik a választásokra költött idegen milliokat, nálunk a katolikusok elég ostobák vagy rosszak lehetnek arra, hogy a vallástalan kormány szolgálatába szegődjenek, Horvátország azonban bir annyi hithűséggel és önállósággal, hogy a zsidó — szabadkőművesek által inaugurált — nem magyar — szellemnek fel ne üljön.

Külföld.

Bulgária. A bolgár kormány legújabb törvényjavaslatot dolgozott ki, mely szerint 1898. évi február 14-től kezdve az ő naptár helyébe a Gergely-féle naptárt teszi kötelezővé a polgári életben az egész fejedelemség területén. E naptól fogva valamennyi állami okirat, szerződés, váltó vagy más üzleti okirat, születési, esketési, halálozási anyakönyvek, posta, távirida stb. mind a nyugateurópai számitás szerint állítandók ki és vezetendők. E mellett az egyházat is fel fogják hívni hogy tanulmányozza a módokat, melyek szerint a Gergely-féle naptárt 1900-ig az egyházban is életbe léptetni lehessen.

Franciaország. Még élénk emlékezetben él Carnotnak, a francia köztársaság elnö-

kének halála, melyet egy fanatikus fiatal ember gyilkos tőre okozott Lyonban a legnagyobb ünnepélyek alatt. És úgy látszik, hogy Franciaországnak egy század óta sorsa már, hogy ilyen borzasztó meglepetésekben részesüljön. Mult vasárnapon csak igen kis hija volt, hogy Faure Felix, a jelenlegi elnök is a Carnot sorsára nem jutott. A löversenyre való kikocsizása közben ugyanis merényletet követtek el ellene. Az volt a hiszem eleinte, hogy rálöttek az elnökre, azonban kiderült, hogy kocsijának utján egy löporral telt eső volt elhelyezve, mely odaérkeztek felrobbant. Szeretnék a dolgot eltusolni, de alig lehetséges, mert a eső felrobbanási helyén töltött revolvert, tört és Faure elnököt kemény leczkében részesítő iratot találtak, melyek elég világosan szándékos merényletre vallanak. A tettet nem sikerült még kézre keríteni, valószínűleg valami oroszellenes egyén lesz, jelenleg ugyanis erősen küzdenek a pártok Franciaországban, melyek a Faure elnök oroszországi utazását egyrésztől biztosítani (az elnök óhaja szerint is), másrésztől azonban megakadályozni akarják.

Közgazdaság. Háztartás.

Olasz borok Magyarországon. A mult hónap behozatali forgalma megint tetemes emelkedést tüntet föl. A mi nem is lehet máskép, mert egyrészt Olaszországnak a kivitelre termelő vidékein még mindig nagyok a borkészletek, másrészt pedig nálunk élénk kereslet mutatkozik a magyar borokkal legjobban keverhető délolasz borok iránt, mivelhogy utolsó termésünk korántsem elégíti ki a szükségletet. Az olasz bor, a mely a filloxera mellett legnagyobb ellensége a magyar bortermelésnek, a borvámzáradék védelme alatt föltartóztatlanul özönlik az országba és kérdés, sikerül-e kiszorítani a mostani kereskedelmi szerződés tartalma alatt, tekintve, hogy az olasz bor ma Budapestre szállítva 16 frtba kerül hektoliterenkint, s ilyen árakkal szemben a magyar szőlő-termelés újjáteremtése leküzdhetetlen akadályokba ütközik. Áprilisban 59.910 hektoliter volt a fiumei borimport, 572 hektoliterrel több, mint tavaly. Szeptember 1-től április 30-ig behoztak összesen 762.989 hektoliter (a mult évad megfelelő 8 hónapjában 564.440 hektoliter) és pedig 642.920 hektoliter Olaszországból — leginkább Sziciliából és Apuliából — 217.619 hektoliter Dalmáciából és Isztriából, 2450 hektoliter pedig Török- és Görögországból. Ezenfelül Triesztből is jött Magyarországra 70.000 hektoliter bor.

Mit kell érteni a bor „foka” alatt.

A bor foka, illetőleg grádusa és perzentje közt tényleg nagy különbség van, a gradust leginkább pálinkákra vonatkozólag használják pl. ez a pálinka 15 vagy 20 fokos, illetőleg gradusos, a mely megfelel perzentben 30—40-nek. A bor vagy más szesz ital perzentje alatt azt értjük, hogy az illető ital hány százalékat teszi ki a szesz pl. ha valamely 40 perzentos, az azt jelenti, hogy egy hektoliter 40% pálinkában 40 liternyi absolut szesz van és 60 liter viz. A fokkal vagy gradussal is szintén az illető ital szesz mennyiségét fejezzük ki, csak hogy nem százalékokra vonatkozólag, úgy körülbelül egy fok, illetőleg gradus megfelel 2 perzentnek.

Irodalom.

— „*A gátfalvi arisztokraták*“ megjelentek. Zomolyi Varga Mihály e munkáját a napi és időszakos sajtó a legmelegebben fogadta. Most közkívánatra és ismételt megszüretésre a sajtó alá rendezték azt. Ismételjük, aki jóízűen, lelke-lelkéből akar kacagni, szerezze meg e könyvet, nem bánja meg. Megrendelhető az Oktató Népkönyvtár-nál Pozsony, ferenciek. Ára a 13—14 éves könyvnek füzve 1 frt, finomabb papíron 1 frt 50 kr. Diszes kötésben 2 frt, szalonkiadás 2 frt. 50 kr. Ugyancsak most jelent meg az: „Öldöklőangyal Csejthén“ (az ártatlan leányvérben, „fürdő“ Báthori Erzsébet.) Egy példány füzve 60 kr, finomabb 80 kr. Diszesen bekötve 1 frt 50 kr. Legdiszesebb 2 frt. Megrendelhető az Oktató Népkönyvtár-nál, Pozsony. T. Pelikán Krizsó, szerkesztő-kiadó.

— *Sz. József tisztelőihez.* Figyelmükbe ajánljuk a jámbor híveknek a „Márcziusi Ibolyák, imák és elmélkedések sz. József tiszteletére“ című imakönyvet, melyet M e s z l é n y i Gyula püspök ur ömeltósága kívánságára szentgyörgyi J o r d á n Károly dr. pápa ő szentsége t. káplányja, szaniszlói plebános több jeles szerző nyomán állított egybe. Vegyék igénybe mindazok, akik sz. Józsefet különösen tisztelik vagy tisztelni óhajtják. Vegyék igénybe, akiknek szükségük van sz. József oltalmára s biznak az ő hathatós pártfogásában. Vegyék igénybe, akik bú és fájdalomba merültek vagy testi lelki betegségből gyógyulást keresnek. Vegyék igénybe, akik irgalomra akarják birni az Urat önmaguk, családjok, szegény házuk iránt, akik epedve óhajtják az egyház békéjét, diadalát. Az imakönyv ára aranyozott kereszttel ellátott csinos vászonkötésben 1 frt. (Sacerdotibus e. e. 3 ss.) Megrendelhető szerzőnél Szaniszlón (Szatmár m.)

Irodalmi jelentés. Kiváló tisztelettel ajánlom e lap olvasóinak szíves figyelmébe terjesztés végett a serdültebb ifjúság között, legyenek azok leányok avagy fiúk: Dosenbach István, jézustársasági atya után fordított „Szűz Mária az ifjúságnak mintaképe“ című kiadványomat. Ne feledjük, hogy azoké a jövő, a kiké jelenben az ifjúság! — Ára a XVI. r. 276 lapra terjedő munkának füzve és bérmentesen küldve 60 kr. o. é. vagy két int. — Az Üdvözítő mondja: „A ki befogad egy ilyen kisedet az én nevemben, engem fogad be.“ (Mát. 18. 5.) Továbbá ugy az ifjúság, mint a felnőttek számára különösen ajánlhatom: „November hava, a tisztítóhelyen szenvedő lelkek emlékének szentelve“ című könyvemet, mely már 5-ik kiadásban jelent meg. Segítsünk a szenvedőkön, mert ez Istennek tetsző áldozat! — Ára a XVI. r. 285 lapra terjedő könyvnek füzve és bérmentesen szállítva 60 kr. o. é. vagy két int. — „Szent és üdvös gondolat a halottakért imádkozni, hogy bűneiktől feloldoztassanak.“ (Makkab. II. k. 12. 46.) Ha egyszerre legalább tíz példány rendeltek meg, egy-egy példányt 45 kr-ért o. é.; illetőleg két példányt három

intent. küldök bérmentesen. Kívánatra mutatványpéldánnyal szívesen szolgálok! Szatmár, 1897. évben. Dr. Lessenyey Ferencz, papnöveldei hittanár.

A Colosseum vértanúi. Képek a római amphitheatrum történetéből. T. O' Reyly A. J. apostoli hithirdető. Fordította Matyeczko Theodor, papnevelőintézeti lelkiigazgató. E műben a Colosseum legkiválóbb vértanuinak mélyen megindító s az érdeklődést mindvégig lektető történetei vannak előadva. Ára a 456 lapra terjedő munkának füzve 1 frt. 20 kr., vászonba kötve, aranyozott sarokkal 1 frt. 60 kr. 10 példány egyszerre rendelésénél a füzött példányok 1 frt. a kötött példányok 1 frt. 40 kr-ért adatnak. Megrendelhető a „Pázmány-sajtó“ Szatmáron, ezim alatt. (Etiam e. s.)

— **A keresztény családanyák könyvét,** mely Dupanloup orléansi püspöknek a ker. nő méltóságáról és kötelességeiről értekező 30 szent beszédét foglalja magában: és kiterjed a női hivatás minden ágára, ajánljuk a főtiszt. papság és a ker. családok szíves figyelmébe. A világban élő keresztény nőnek e műnél hasznosabb és szükségeinek megfelelőbb olvasmányt alig ajánlhatnánk. A csinos kiállítású, 25 ivre terjedő mű ára füzve és bérmentesen szállítva 1 frt 20 kr. (vel 4 sacra.) — Megrendelhető Szatmáron a kiadónál, A i b e n Mátyás gymn. nyug. igazgatónál.

Tisztelettel értesitem a ft. lel készkedő papságot, hogy „*Esketési beszédek*“ című sz. beszéd gyűjteményem megjelent. A r.ú, mely 100 sz. beszédet tartalmaz s a leghirnevesebb francia és német szónokok beszédei után van átdolgozva, négy részre oszlik: hit- és erkölestani, szertartástani, ró vid intelmi s tulajdonképeni alkalmi beszédekre. Függetlenül aranyemenyegzői beszédek vannak csatolva. A csinos kiállítású, 29 nagy nyolezadrétű ivre terjedő mű ára füzve és az árat előzetesen beküldőknek — bérmentesen szállítva 2 frt. (vel 6 sacra.) Angol vászonba diszesen bekötött példányok is kaphatók. A megrendelések alulírotthoz, vagy a „Pázmány-sajtó“-ba intézendők. Szatmár, 1897. április hó. Dr. Irinyi Tamás theologiai tanár.

Terményárak.

Termény métermázsánként	Szatmáron			
	frt	kr	frt	kr
Tiszta buza — — —	7	60	—	—
Kétszeres — — —	5	70	—	—
Rozs — — —	5	40	—	—
Árpa — — —	4	50	—	—
Zab — — —	4	70	—	80
Tengeri — — —	4	20	—	40
Kása új — — —	8	—	—	—
Fehér paszuly — — —	6	—	—	—
Tarka „ — — —	4	50	—	—
Szilva — — —	22	—	—	—
„ füstölt — — —	21	—	—	—
Repeze — — —	—	—	—	—
Krumpli zsákja — — —	1	30	uj	2
Szalonna — — —	—	—	—	—

Vasuti menetrend.

Érvényes 1897. évi május hó 1-től.

Budapest-M.-Sziget:

Budapest ind.	940	215	705		
Debreczen „	407	659	305	530	758
Nagy-Károly „	619	823	519	757	1105
Szatmár érk.	715	907	618	903	1227
ind.	725	908	631	1150	1277
M.-Sziget „	1100	1140	950	700	1277

M.-Sziget-Budapest.

M.-Sziget ind.	356	400	600	1030	—
Szatmár érk.	709	630	906	241	—
ind.	716	631	914	247	400
Nagy-Károly érk.	815	717	1013	402	518
Debreczen „	1022	843	1216	658	750
Budapest „	545	150	810	innen csak P.-Ladányig megy.	

Szatmár-Nagybánya és viszont.

Szatmár ind.	643	730
Szinér-Váralja érk.	841	919
Nagy-Bánya „	1003	1041
Nagy-Bánya ind.	545	325
Szinér-Váralja érk.	708	450
Szatmár „	856	638

A vastag betűvel jelzett idők a gyorsvonatok közlekedési idejét, az aláhuzott idők az éjjeli idők jelzik.

4579/1897. szám.

Pályázati hirdetmény.

A „Fülcenséstő“ feltöltését törvényhatósági bizottság 277/897: sz. határozatával elrendelvé, városi tanács a feltöltési munkálatokat még a folyó évben foganatosíttatja, miért is a munkálatra pályázatot hirdet s felhívja a pályázni kívánókat, hogy zárt ajánlataikat **f. hó 28-ának délelőtti 10 órájáig** a városi tanácshoz az alábbi feltételek szem előtt tartásával adják be:

1-ször. A feltöltési munkálat augusztus 1-én megkezdendő s október végéig befejezendő.

2-or. A zárt ajánlat beadásának határidején vagyis június 28-ának d. e. 10 órájakor a gazd. tanácsos hivatalos helyiségében nyilvános szóbeli árlejtés fog tartatni.

3-or. A zárt ajánlatban kiteendő számokkal és betűkkel azon egysegi ár, mely mellett ajánlattevő vállalkozni szándékozik, kiteendő továbbá, hogy ajánlattevő a feltételeket jól ismeri s azok teljesítésére magát kötelezi.

4-er. Minden írásbeli ajánlat 50 kros bélyeggel és 300 frtnyi bánatpénzzel látandó el, mely a szóbeli árlejtésen résztvevők által is leteendő.

Az árlejtési feltételek, valamint a feltöltendő terület nagysága a mérnöki hivatalnál megtekinthetők.

Kelt Szatmárnémetiben, a városi tanácsnak 1897. évi június 4-én tartott üléséből.

Hérmán,

polgármester.

ROYAL NAGY SZÁLLODA.

Budapest, Erzsébet-körut.

A fő- és székváros legszebb s legnagyobb szállodája.

Szobák 2 frttől feljebb villamvilágítással és szolgálattal.

A szatmárnémeti kereskedő ifjak körénél
egy **szolgai állás**
betöltendő. Óvadékképes egyének pályázataikat e hó 20-ig nyujtsák be Páskuj Imre elnökhöz, kinél a feltételek is megtekinthetők.

Magyarország legrégebb
egyházi szerek és zászlók
gyára.

Oberbauer Alajos
utóda

József főherceg cs. és kir. fensége
és Klotild főhercegnasszony ó cs.
és kir. fensége udvari szállítója.

Gyár és raktár:

BUDAPEST,

Váci-uteza 14. szám.

Alapítatott 1863-ban.

Ötször kitüntetve

Ajánlja:

miseruha és egyházi szerelvényekből dusan felszerelt nagy raktárát, mely bővelkedik **góth-, román és renaissance-stylü ruhákban**, valamint **pontifikáló szerekben**,

Egyházi és egyleti zászlókban, órcz- és faárúkban stb

Árjegyzékek és költségtervezetek díj- és bérmentesen küldetnek.

Óltáregyleti szállító

Igen tisztelt

J. B. Purger Ur!

Gróden (Tirol.)

Az öntől igen jutányos és a legkedvezőbb fizetési feltételek mellett vásárolt — fából faragott — gyönyörű louredesi Sz. Mária szobrot teljes épségben kaptuk meg. Örömmel nyilatkozhatom ki, miszerint annak szépsége, kedvessége, valamint a legkényesebb ízlést is kielégítő művészi kivitele, mindnyájunkat a könyekig meghatott és boldogoknak tartjuk magunkat, hogy ezen szép és kedves remek szobornak birtokába jutottunk.

Fogadja hálás köszönetünket azért, hogy oly jutányosan és kedvező fizetési feltételek mellett volt szives adni. Együttal felhatalmazom, hogy ezen nyilatkozatomat, melyet lelküismeretem sugallt, bármikor és bárhol felhasználhassa.

Halmi, (Ugoesa m.) 1897. ápril 8.

ÉDER EDE,
plebános.

Saját készítményü fehérenemüim az ezredéves orsz. kiállításon éremmel kitüntetve.

A tavaszi idény alkalmából van szerencsém Szatmárváros és vidéke n. é. közönségének tudomására adni, hogy a legújabb divatu **női ruhakelmék** sa hozzá megfelelő **diszítések** nagyválasztékban érkeztek raktáramra; ugyszinte állandó nagy választék van a valódi szépeességi lenvásznak és damaszt asztal és ágynemüekből, valamint

KÉSZ
FEHÉRNEMÜEK

minden kivitelben egy hölgyek, mint urak részére s kelengyékhez **kész himzett ágygarnitúrák** szinte nagy választékban vannak.

Továbbá **férfi kalapok, keztük, nap- és esőernyők, függönyök, ágy- és asztalterítők, és szőnyegek.**

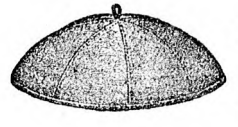
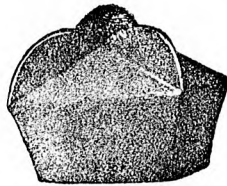
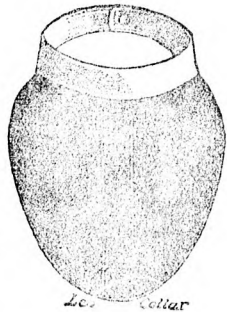
Teljes menyasszonyi kelengyék a legrövidebb idő alatt elkészítetnek.

Nagybeesü párfogásukat kérve vagyok

kész szolgálattal

PÁSKUJ IMRE.

Vidékre mintákat és árjegyzéket bérmentve szivesen küldök.

Ruházati műterem a ft. papság részére a **vörös kereszt"-hez**
Kitüntetve: Bécs, Páris, London, Madrid, Brüsszel, Boulogne,
Tunis, St.-Gilet stb.

SKARDA VILMOS

V., Waltergasse 1. BECS. IV. Favoritenstrasse 28

Ajánl az 1897-ik

tavaszi és nyári idényre

papi-, rend- és világi ruhákat;

ugymint: havelokok, felöltők, papi kabátok,
egész öltözetek stb.

Szertartási ruhák,

santonok, címádák, reverendák, talárok stb.

szigoruan egyházi előírás szerint.

Biretumok, kollárék,

chemisetek, házi és utisapkák, kapuciumok,
cingulusok nagy választékban. Valamennyi
készítmény a legjobb anyagból, tartós és
diszes kivitelben.

Szövetek méterszáma

is eladatnak.

Egyházi szerek

végleges megrendelés után **olesón** szállítatnak.

Árjegyzékek és szövetminták ingyen és bérmentve.